

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

11 juni 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het reglementeren van een zogenaamde overlasttaks

Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, meer bepaald de wijziging aangebracht door het decreet van 18 mei 1999

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het verdere verloop van de sancties op de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij naar aanleiding van de onregelmatigheden die eerder aan het licht werden gebracht

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de beslissingen ten aanzien van personeel van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de 'klokkenluiders' van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het verlenen van een andere taakinvulling aan de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 11 juni 2002

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.45 uur.*

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het reglementeren van een zogenaamde overlasttaks

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het reglementeren van een zogenaamde overlasttaks.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb in deze commissie op 14 mei jongstleden een interpellatie gehouden over dit onderwerp. Het antwoord daarop was bevredigend. Mijnheer de minister, u gaf een duidelijk overzicht van de fiscale definiëring, de mogelijkheid tot administratieve sancties conform artikel 119bis van de nieuwe gemeentewet, de eenduidige toepassing van dergelijke reglementering en de wettelijke definitie van het begrip 'overlast' in het kader van de rechtszekerheid.

U zou de Vlaamse provinciegouverneurs vragen de uitvoering van dergelijke gemeentebelastingen te schorsen en ter zake juridisch advies in te winnen. Het behoort niet tot een bevoegdheid van het gewest om een wettelijke definitie van het begrip overlast te geven. U zou dan ook de federale minister van Justitie aanschrijven om deze problematiek te signaleren. U vreesde terecht heel wat willekeur en een stortvloed aan klachten wegens een duidelijk gebrek aan rechtszekerheid.

Klaarblijkelijk was de druk van sommige burgemeesters erg groot. Via de media konden we vernemen dat de minister dan toch een eenvormig reglement zou uitwerken om een soort overlasttaks in te stellen. Dit is wel beperkt tot een taks op het transport met politievoertuigen na overlast. Het ware echter veel beter geweest eerst het legistiek advies en de reactie van het federale niveau af te wachten en een onderzoek naar de rechtszekerheid te voeren alvorens een fiscale regeling te treffen. Een en ander enkel overlaten aan de interpretatie van de steden en gemeenten, vind ik gevaarlijk. Ik heb de indruk dat er een compromis is uitgewerkt om de kool en de geit te sparen. Een heffing op kleine criminaliteit bleek niet mogelijk, en daarom werd toch maar iets ingevoerd. Het is bovendien opvallend dat de vergadering tussen minister Van Grembergen en bepaalde burgemeesters er is gekomen na aandringen van de minister-president.

Er wordt een beperkte taks ingevoerd op het transport met een politievoertuig bij een aanhouding. Eigenlijk betreft het een soort gerechtskost die niet nader wordt omschreven in het gerechtelijk Wetboek. Iemand die bij een dergelijke gerechtelijke actie wordt betrokken en wordt vervoerd met een politievoertuig, moet daarvoor een gemeentetaks betalen. Ik vind dat een zeer verregaande interpretatie, want het is een soort fiscale bestraffing op voorhand. Indien namelijk later zou blijken dat de persoon zonder enige reden is meegenomen, kan die een terugbetaling vragen. De gemeenten die vroeger een reglement hadden op het vervoer van dronken personen, hebben dat trouwens bijna allemaal afgeschaft.

De burgemeesters streefden naar een soort fiscale bestraffing van overlast. Dat begrip bleek moeilijk te omschrijven en bood geen rechtszekerheid. Daarom wordt voor een soort gemeentelijke taks geopteerd waarbij een taks wordt geheven op het vervoer in een politievoertuig na een gerechtelijke actie. Als de berichten kloppen, gaat het om een

Bogaert

akkoord tussen de ene uitvoerende macht, namelijk de Vlaamse regering bij monde van de bevoegde ministers, en de andere uitvoerende macht, namelijk de lokale besturen bij monde van een aantal burgemeesters die de overlast als dusdanig niet kunnen belasten, en dan maar gekozen hebben voor een belasting op het transport door de politie na een bestuurlijke of gerechtelijke aanhouding.

Tot nu toe is echter evenmin omschreven wat een bestuurlijke of gerechtelijke aanhouding is. Het is bovendien een verenging ten opzichte van de oorspronkelijke bedoeling, eigenlijk een compromis waarmee de buurtverstoring, de kleine criminaliteit en het onmaatschappelijk gedrag die ermee moesten worden aangepakt, niet worden tegengehouden.

Mijnheer de minister, ik stel u mijn vragen in het licht van uw antwoord van 14 mei. Welke maatregelen hebt u reeds genomen sinds uw antwoord van 14 mei laatstleden? Waren er reeds contacten tussen het gewestelijk en het federaal niveau? Waarom werd na de bemoeienis van de minister-president bij hoogdringendheid een vergadering belegd met afgevaardigden van slechts 4 steden? Waarom werd niet gewacht op een algemeen dossier alvorens een reglementering uit te werken en in te stellen? Waarom wordt nu haastig een zeer afgezwakt en vrij ongemotiveerd reglement ingesteld, waarmee hoegenaamd niet wordt tegemoetgekomen aan de oorspronkelijke bedoelingen? Is dat uitsluitend om het initiatief van de betrokken burgemeesters alsnog te redden, of zijn er andere duidelijke redenen?

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Bogaert heeft aangegeven dat zijn vraag om uitleg een vervolg is op de discussie die we hier op 14 mei al hebben gevoerd. De minister verklaarde toen inderdaad ernstige bezwaren te hebben tegen zo'n belasting. Hij kondigde aan de gouverneurs te zullen verzoeken de uitvoering van zulke gemeentebelastingen te schorsen.

Dat was echter buiten de waard gerekend, want de minister-president stelde dat de Vlaamse gemeenten wel degelijk een overlasttaks moesten kunnen invoeren. Als gevolg daarvan werkt de minister nu aan een voorstel om de overlast bruikbaar te maken als instrument in de bestrijding van de maatschappelijke overlast. De gemeenten zouden

daar dan autonoom over kunnen beslissen. De boete wordt verpakt als retributiegeld voor het vervoer met de combi van en naar het politiebureau.

Mijnheer de minister, voor de CD&V-fractie is het veiligheidsprobleem een belangrijk probleem, dat zowel hier als op lokaal niveau alle aandacht verdient. Als lokale besturen een positieve bijdrage willen leveren om die problematiek te verhelpen, dan moet dat ook mogelijk zijn. We vragen ons echter af of zo'n overlasttaks wel zal leiden tot meer veiligheid. Wat wordt precies onder overlast verstaan?

Door het feit dat de gemeenten – zoals het hoort – autonoom kunnen beslissen over de invoering van de maatregel, zullen sommige gemeenten het doen, en andere niet. Draagt die willekeur niet een aantal problemen en gevaren in zich? Dreigt dit, ten slotte, niet een reguliere gemeentebelasting te worden, die in veel gemeenten veeleer zal dienen om inkomsten te verwerven dan om effectief de overlast en de onveiligheid een halt toe te roepen?

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook ik heb in een actuele vraag op 29 mei vragen gesteld bij de wijziging van het standpunt van de minister ten aanzien van het debat in deze commissie op 14 mei. Ik heb alle begrip voor de zoektocht van het stadsbestuur van Mechelen in de aanpak van reële overlast. De stad doet heel wat inspanningen, ook voor preventie, zoals bijvoorbeeld met het vaderproject. Ik geloof dan ook dat dit gebeurt op grond van een te-rechte bezorgdheid. Mechelen kan in die zin een laboratorium zijn.

Mijnheer de minister, mijn bezorgdheid is daarmee echter niet weggenomen. Een aantal bezwaren die u op 14 mei zelf hebt geformuleerd, blijven geldig ten aanzien van de beslissing die nu in Mechelen is genomen. U hebt toen duidelijk gezegd dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen een administratieve sanctie, waarbij de burger beschikt over een goede beroepsprocedure, en een retributie waartegen geen echte beroepsmogelijkheid bestaat. Ik heb dat toen opgevat als een pleidooi om overlast op lokaal niveau aan te pakken met de mogelijkheden die de administratieve sanctie biedt. Daarbij gelden immers de belangrijke regels van de rechtstaat.

In Mechelen is nu echter besloten een retributie in te voeren bij bestuurlijke aanhouding, op voor-

Holemans

waarde dat wordt geoordeeld dat er overlast is veroorzaakt. Zowel uw bezwaar dat het geen retributie mag zijn, omdat dan geen beroep mogelijk is, als uw bezwaar tegen de subjectiviteit blijven dus overeind.

Deze discussie overstijgt de stad Mechelen, want we weten dat een aantal andere steden en gemeenten eveneens geïnteresseerd is. Ik maak me daar zorgen om. Er zijn twee belangrijke perspectieven. Enerzijds wil het bestuur terecht optreden tegen vormen van overlast, anderzijds maakt de burger zich zorgen om het misbruik dat ervan kan worden gemaakt. We mogen niet vergeten dat dit een instrument in handen van de uitvoerende macht is, en niet van de rechtelijke macht. In een rechtsstaat geldt de scheiding der machten. We kunnen ons een aantal situaties indenken die tot grote problemen zullen leiden als daarop een overlasttaks van toepassing wordt. We moeten daarover vandaag nadenken, zo niet moeten we ons binnen een jaar buigen over een aantal ontsporingen die zich inmiddels hebben voorgedaan.

Als ik terugdenk aan mijn eigen jeugd, dan herinner ik me een aantal gevallen waarin ik misschien ook een overlasttaks had moeten betalen als die toen had bestaan. Ik heb schrik dat sommige besturen dat instrument zullen hanteren om een 'cleane' stadsomgeving te creëren, op maat van winkelende mensen en toeristen.

Ik woon in Gent. Er zijn veel jongeren die op het Zuidplein rondhangen om te skateboarden. Sommige winkelende mensen ervaren dat als storend. We moeten er toch voor opletten dat we de jongeren niet stigmatiseren, en we moeten vermijden dat burgemeesters die betogingen niet wenselijk achten, ze verbieden om nadien iedereen op te pakken en een taks op te leggen.

Ten slotte rijzen er vragen over de efficiëntie. Er wordt gezegd dat zo'n taks nodig is, want jongeren die vandaag worden opgepakt, lopen na twee uur terug vrij rond. Wordt echter iets bereikt als die jongeren dan weigeren die taks te betalen? Ik heb ook een concrete vraag. In de pers las ik dat een aantal andere steden zoals de stad Gent aan het overleg hebben deelgenomen. Weet de minister of deze steden concrete plannen hebben voor de invoering van zo'n taks?

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik moet hier niet herhalen dat iedereen begaan is met de veiligheid in onze steden en gemeenten.

Ik blijf bij wat ik vorige keer heb gezegd. Als bestuurder moet men een kat een kat noemen. Een preventieve actie tegen storend gedrag moet een duidelijke wettelijke basis hebben. Dat mag dan niet onder een andere vlag gebeuren. Zulke acties onder het mom van het recupereren van vervoerkosten is mijns inziens fout.

Er zijn middelen voorhanden om storend gedrag aan te pakken. Die moeten eerst worden aangewend. Als het dan toch te erg wordt, dan bestaan er nog allerlei wettelijke instrumenten om in te grijpen. Daarvoor zijn geen retributies nodig. Overigens werd me geleerd dat een retributie een vergoeding is die men betaalt voor een dienstverlening die men zelf heeft aangevraagd. 'Stoute' jongeren vragen niet zelf om in de combi te mogen zitten en om daarvoor te mogen betalen. Zo'n taks kan dus geen retributie zijn.

Verder blijf ik van oordeel dat men zo'n belastingverhoging niet met een voorwendsel mag doorvoeren. Dat is niet eerlijk en niet goed.

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de overlasttaks is niet gemakkelijk te definiëren. Veel burgemeesters worden geconfronteerd met overlast, en dikwijls gaat het daarbij om geluidsoverlast. Veel politiediensten beschikken niet over het materiaal en over de opgeleide mensen om dat vast te stellen. We zouden al een eind opschieten als we dat probleem kunnen wegwerken.

De voorzitter : We hebben dit debat ook al op 14 mei gevoerd. Toen hebben de verschillende fracties hun uitgangspunten goed verduidelijkt, en het debat was interessant. Naar aanleiding van dat debat heeft mijn fractie toen een met redenen omklede motie ingediend. Die motie wordt morgen besproken en ter stemming voorgelegd. Morgen kan het debat ten gronde nogmaals worden gevoerd. Ik zou daarom willen voorstellen om hier de discussie te beperken tot vragen aan de minister over technische aangelegenheden.

Voorzitter

Alhoewel ik misschien misbruik maak van de gelegenheid, wil ik toch een aantal zaken in herinnering brengen. Als wij het over overlast hebben, dan hebben we het niet over de dronken student of de kraaiende haan. Dan hebben we het over alle gedragingen en handelingen die zich situeren in de schemerzone van wat sommigen 'de kleine criminaliteit' noemen. Die gedragingen en handelingen bezorgen de burgers echte hinder. De burgemeesters en schepenen stellen echter vast dat daar niets tegen wordt ondernomen omdat het gerecht en andere bevoegde instanties niet optreden.

Volgens een aantal fracties en ook mijzelf behoort het tot het wezen van de gemeentelijke autonomie dat een burgemeester tegen dat soort gedragingen en handelingen moet kunnen optreden. De rechtszekerheid vereist misschien dat daartoe een wettelijk kader wordt gecreëerd. Dat willen we aanvaarden, maar dat moet dan een kader zijn dat de gemeentelijke autonomie respecteert. Zal het initiatief van de minister die gemeentelijke autonomie respecteren ?

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de discussie over het woord overlast overviel ons allemaal. Mijn grootste bezwaar was dat het begrip overlast nergens werd gedefinieerd. Ik heb de federale minister van Justitie gevraagd dit begrip te definiëren. Het antwoord hierop zal er niet snel komen omwille van de moeilijkheidsgraad van de definitie.

Ik wens eerst en vooral een aantal misverstanden recht te zetten. Mijn bezwaren tegen de overlasttaks, die een aantal gemeenten wilden invoeren, hadden vooral betrekking op de vaagheid van de omschrijving van het voorwerp van de belasting. De stad Mechelen was van plan op basis van het begrip overlast een belasting in te voeren. Ik had een probleem met het volledig ontbreken van enige rechtszekerheid voor de burgers. Ook de commissie was het erover eens dat het begrip moest worden gedefinieerd.

In de oorspronkelijke tekst van de verordening van de stad Mechelen werd overlast gedefinieerd als 'elke individuele gedraging die de levenskwaliteit van de bewoners kan beperken op een manier die de normale druk van het sociale leven overschrijdt.' Het is een omschrijving die tot heel wat misverstanden aanleiding kan geven.

Het tweede bezwaar betrof de procedure. De huidige gemeentewet voorziet in de mogelijkheid om administratieve sancties in te stellen, maar koppelt die aan een procedure die de burgers dezelfde bescherming wil geven als degene die in het kader van een normale rechtsprocedure wordt gegarandeerd. Men moet namelijk op voorhand weten welke gedragingen strafbaar zijn en er mogen geen administratieve sancties worden opgelegd voor overtredingen die reeds bij wet of decreet worden bestraft.

In de commissie heb ik ook meegedeeld dat het niet tot de bevoegdheid van de gewesten behoort om het begrip overlast te definiëren, omdat de bevestiging van overlast tot de politiebevoegdheden van de gemeentebesturen behoort en de regelgeving hieromtrent een federale materie blijft. Toch werd ik als minister met het probleem geconfronteerd.

Ik kan als minister belast met het toezicht op de Vlaamse lokale besturen enkel nagaan of de gemeenten de wet niet schenden en de deur niet openzetten voor willekeur. Ik kan dus nagaan of de definitie, die de gemeenten met betrekking tot overlast hanteren, wel voldoende duidelijk en rechtszeker is, maar ik kan geen definitie opleggen die voor elke Vlaamse gemeente zou gelden. Dit laatste is een federale bevoegdheid.

Deze principes fungeren als basis voor mijn antwoord op de vragen van de heer Bogaert. Ik heb zelf contact opgenomen met de burgemeesters van die gemeenten die aangekondigd hadden dat ze van plan waren een overlasttaks in te voeren of er minstens aan dachten. Dit was de meest democratische oplossing. Zo konden zij hun inzichten meedelen en konden we samen naar een oplossing zoeken. Concreet ging het om de burgemeesters van Mechelen, Lokeren en Gent. Er circuleerden toen immers berichten dat de stad Gent met dat idee speelde. Ook Antwerpen werd uitgenodigd. De burgemeesters van Gent, Lokeren, Mechelen zijn gekomen. De burgemeester van Antwerpen heeft mij gezegd dat de stad niet van plan is om op die manier op te treden.

Er was geen dictaat van de minister-president in het spel. Ik had de pers gezegd dat ik niet wenste dat er in iedere gemeente een soort sheriff zou komen. De burgemeester van Mechelen had daarop gereageerd en vond dat de minister hem de les niet moest spellen. Op die manier is dat ook ter sprake gekomen op het niveau van de minister-president. Wij hebben elkaar daaromtrent ontmoet en overlegd op welke wijze wij dit probleem op een

Van Grembergen

waardige wijze konden oplossen. Ik loop niet onmiddellijk met een vuist rond, maar bespreek het probleem met alle betrokkenen. Ik heb dit met de minister-president besproken. Tijdens die vergadering heb ik dezelfde bezwaren geuit als voordien in deze commissie.

Tijdens de vergadering met de burgemeesters heb ik duidelijk gezegd dat willekeur niet kan. De problemen moeten zonder willekeur worden opgelost. Het is ethisch niet verantwoord om personen zonder een wettig motief naar het politiekantoor over te brengen en van hun vrijheid te beroven.

Vrijheidsberoving is wettelijk enkel toegestaan in het kader van de gerechtelijke of de bestuurlijke aanhouding. Rond deze duidelijk omschreven begrippen bestaat een hele rechtspraak. Het betreft hier zeker geen vage, onduidelijk afgebakende begrippen. De strafrechtprocedures en de wet op het politieambt zijn duidelijk. We beschikken bovendien over een uitgebreide rechtspraak en over toezichtprocedures op het functioneren van de politie. Iedereen weet op voorhand waaraan hij zich dient te houden. De rechtszekerheid is gegarandeerd.

Ik heb een afspraak met de burgemeesters gemaakt. De gemeentelijke reglementen moeten in het kader van de gerechtelijke en de bestuurlijke aanhouding worden opgesteld. Een aantal gemeenteraadsbesluiten zijn weer ingetrokken en zullen door nieuwe besluiten worden vervangen. De gemeenteraden die nog geen besluit hadden genomen, hebben tijdig de nodige aanpassingen aangebracht. Wat het behoorlijk bestuur en mijn ministeriële verantwoordelijkheden betreft, betekent dit dat alle gemeenten binnen hetzelfde kader zullen opereren. Alle gemeenten zullen dezelfde houding aannemen. Dit staat buiten de gemeentelijke autonomie. Ik heb een kader geschetst dat de gemeenten toestaat om veilig te handelen.

Er is daarnet een opmerking over het begrip overlast gemaakt. Ik wil erop wijzen dat dit begrip in deze regelgeving niet is weerhouden. Ik heb het federale niveau om een definitie van dit begrip gevraagd. In de huidige regelgeving gaat het enkel om bestuurlijke en om gerechtelijke aanhoudingen. De beoordeling van de feiten heeft niets met het begrip overlast te maken. Bovendien betreft het hier geen retributie, maar een belasting. Elke burger kan bezwaar indienen tegen een opgelegde belasting. Het college van burgemeester en schepenen moet zich over dit bezwaar uitspreken. Elke

burger kan hiermee later nog naar een rechtbank stappen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik ben het uiteraard eens met de minister wanneer hij stelt dat het begrip overlast momenteel juridisch niet definieerbaar is. Ik ben het evenwel niet eens met de voorgestelde oplossing. Op deze manier krijgt de burger een enigszins ongelukkig signaal. Er wordt immers een belasting opgelegd in het kader van een juridische actie. Indien we deze gedachtegang doortrekken, zouden we elke gevangene 3.000 frank hotelkosten per dag kunnen aanrekenen. De bestuurlijke en de gerechtelijke aanhouding zijn duidelijke begrippen. Nu proberen een aantal gemeenten op hun niveau een soort gerechtskosten aan te rekenen. Deze kosten staan eigenlijk los van de andere gerechtskosten. Dit betekent dat de nieuwe regelgeving de kool en de geit tracht te sparen.

In het verleden hadden de meeste gemeenten geen dergelijke belasting. De meeste aanhoudingen betroffen dronken personen. Intoxicatie is een wetenschappelijk gegeven. Dronkenschap is een toestand die op basis van bepaalde aanwijzingen wordt beoordeeld. Mijns inziens is de gevonden oplossing een flauw afkooksel van de oorspronkelijke bedoelingen. Wellicht wordt op deze manier het gezicht van de betrokken burgemeesters gedeeltelijk gered.

Ik zou de zaak volledig hebben uitgespit. Ik zou er de voorkeur aan geven te wachten op een antwoord van het federaal niveau en op een legistiek advies van het gewestelijk niveau. Op basis van deze gegevens zou het immers makkelijker worden om te zeggen wat kan en wat niet kan. De minister heeft hier niet op gewacht. Ik besef dat dit het recht van de Vlaamse regering is. Dit sluit perfect aan bij de gemeentelijke autonomie. Ik vind het echter spijtig dat hier een kader wordt aangereikt dat eigenlijk al lang bestaat. Een afzonderlijke beslissing is eigenlijk niet nodig. Geen enkele regering heeft zich ooit met het vervoer van dronken personen gemoeid. De interventie van de minister is vooral op de ontstane rechtsonzekerheid gebaseerd. Op basis van de precedentes en van de vraag of het hier gerechtskosten, een belasting of een retributie betreft, blijf ik erbij dat heel deze zaak ooit nog aan het Hof van Cassatie zal worden voorgelegd.

Hoewel hij de gemeentelijke autonomie respecteert, heeft de minister bepaalde gemeentebesturen willen bijsturen. Ik heb hier alle begrip voor.

Bogaert

Hoewel de interventie van de minister de rechtszekerheid ten goede komt, zal ze geenszins de maatschappelijke problemen oplossen die de gemeentebesturen wilden aanpakken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.19 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 14.37 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, meer bepaald de wijziging aangebracht door het decreet van 18 mei 1999

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Lachaert tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, meer bepaald de wijziging aangebracht door het decreet van 18 mei 1999.

De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, collega's, door het decreet van 18 mei 1999 houdende wijziging van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, werd het zojuist vermelde decreet van 22 december 1995 gewijzigd. Aan artikel 30, paragraaf 2 van dat decreet werd een tweede lid toegevoegd: 'Bij wijze van uitzondering wordt met de woonfunctie gelijkgesteld, voorzover de belastingplichtige met alle mogelijke middelen het bewijs van die functie levert, elke andere functie die effectief en niet-occasioneel gebruik van de woning met zich meebrengt. De Vlaamse regering wordt ermee belast de modaliteit terzake nader te bepalen.'

De Vlaamse regering heeft tot op heden geen stappen ondernomen om die modaliteiten tot uitvoering nader te bepalen. In de praktijk betekent dat concreet dat gebouwen die een woonfunctie hadden maar nu voor iets anders worden gebruikt, bijvoorbeeld voor kantoren of een galerij, nog steeds

als leegstaand worden beschouwd. Die gebouwen worden dus nog steeds aan de heffing onderworpen. Nochtans werd bij de voorbereidende werkzaamheden van het decreet van 18 mei 1999 in overweging genomen dat er zich situaties voordoen waarbij het opleggen van de heffing vragen oproept. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een woning die niet wordt gebruikt als woning, maar als jeugdlokaal of als kantoor van een verzekeringsmakelaar. In dergelijke gevallen schiet de heffing haar doel voorbij. De aanvulling van artikel 30, paragraaf 2, tweede lid moest vermijden dat woningen die niet worden bewoond maar wel worden gebruikt en dus niet leegstaan en niet verkrotten, heffingsplichtig worden.

Ik heb drie vragen. Wanneer zullen de modaliteiten tot uitvoering van artikel 30, paragraaf 2, tweede lid van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, nader worden bepaald? Strookt het sinds 1999 nog steeds belasten van gebouwen die voorheen een woonfunctie hadden, maar waarvan kan worden bewezen dat het gebouw een andere functie heeft die een effectief en niet-occasioneel gebruik van de woning tot gevolg heeft, met artikel 30, paragraaf 2, tweede lid van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, ingevoegd door het decreet van 18 mei 1999? Als de belastingplichtige kan bewijzen dat de woning wordt gebruikt voor een andere functie dan de woonfunctie en als die andere functie een effectief en niet-occasioneel gebruik van de woning met zich meebrengt, kan de belastingplichtige dan een, eventueel ambtshalve, ontheffing bekomen van de heffingen die werden gevestigd vanaf de publicatie van het decreet van 18 mei 1999? De administratie past het decreet strikt toe en daardoor schiet de heffing haar doel vaak voorbij.

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, collega's, voor de wijziging van artikel 30, paragraaf 2 van het decreet van 22 december 1995 houdende bepaling tot begeleiding van de begroting 1996 bij decreet van 18 mei 1999 diende de woonfunctie steeds te worden ingevuld. Zoniet was de houder van het zakelijk recht heffingsplichtig. Het was de bedoeling om een aantal ongerijmdheden weg te werken. Na de vermelde wijziging is het niet zo dat een leegstaande woning aanleiding tot inventarisatie geeft. Bijgevolg is het ook niet zo dat de houder van het zakelijk recht heffingsplichtig wordt als er een andere functie van de woning kan worden aangetoond. Er wordt immers een maximale invulling

Gabriels

gegeven aan de uitzonderingsbepaling. Elke andere functie, zoals bijvoorbeeld het gebruik als jeugdlokaal en het gebruik als opslagplaats voor goederen, zal ontheffing tot gevolg hebben. In dit licht is een nadere bepaling van de modaliteiten tot uitvoering van het artikel in kwestie niet opportuun. Elke mogelijke verdere uitvoering kan aanleiding geven tot een minder verregaande toepassing van de huidige interpretatie van de decretale uitzonderingsvoorziening, omdat het onmogelijk is al die uitzonderingen in een beperkte lijst te vatten.

Het is inderdaad zo dat een rechtsregel pas uitwerking kan hebben vanaf het ogenblik dat hij rechtskracht krijgt, namelijk 10 dagen na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad. De regeling in kwestie is dus niet met terugwerkende kracht van toepassing geworden. Omwille van het principe van de rechtsgelijkheid, zullen een aantal vormen van effectief en niet-occasioneel gebruik van woningen die werden opgenomen in de inventarislijst van leegstaande woningen vóór de inwerkingtreding van de wijziging, geen aanleiding geven tot ontheffing. De regeling is dus toepasselijk op de inventarisaties betreffende leegstand of de verjaardagen hiervan die dateren van na de inwerkingtreding van de decreetswijziging.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het verdere verloop van de sancties op de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij naar aanleiding van de onregelmatigheden die eerder aan het licht werden gebracht

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de beslissingen ten aanzien van personeel van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de 'klokkenluiders' van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het verlenen van een andere taakinvulling aan de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Cock tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over het verdere verloop van de sancties op de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij naar aanleiding van de onregelmatigheden die eerder aan het licht werden gebracht, van de heer Bogaert tot minister Gabriels, over de beslissingen ten aanzien van personeel van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, van de heer Bex tot minister Gabriels, over de 'klokkenluiders' van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en van mevrouw Heeren tot minister Gabriels, over het verlenen van een andere taakinvulling aan de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik had mijn vraag om uitleg al ingediend op 15 mei 2002. Ondertussen kunnen er dus al een aantal dingen veranderd zijn.

Op 16 mei 2002 werd in de kranten bericht over de plannen van de regering in verband met de topambtenaren van de VHM, waartegen de minister eerder een schorsing had uitgesproken. Zo werd gezegd dat er naar een andere oplossing moest worden gezocht, omdat er wellicht geen juridische grond is voor enige vorm van ontslag van de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal van de VHM. Graag wou ik deze berichtgeving verifiëren.

De krant berichtte dus dat er geen juridische grond zou zijn voor het ontslag van voornoemde personen. Betekent dit ook dat er evenmin een juridische grond was voor de schorsing van deze personen ? Indien deze personen geschorst zijn, wie vult dan de leemte op die is ontstaan nadat de definitieve beslissingen werden genomen over de top-twee van de VHM ? De minister antwoordde in een reactie dat er binnen de administratie reeds werd gezocht naar een alternatieve job voor de betrokkenen. Klopt dit ? Wat is de inhoud en de duur van

De Cock

deze job ? De minister wenst blijkbaar dat de betrokkenen de VHM toch definitief verlaten. Daar het ontslag niet mogelijk zou zijn, moet er echter een alternatieve oplossing worden gevonden.

De ambtenaren die in de hele VHM-zaak de bal aan het rollen brachten, kregen recent een brief van de administrateur-generaal, die een strafprocedure wenst voort te zetten tegen hen. Mijnheer de minister, vindt u dit behoorlijk, ook nadat duidelijk blijkt dat ook voor de betrokken inspecteurs naar alternatieve tewerkstelling wordt gezocht buiten de instelling ? Hoe staat u hier tegenover ? Wie is de persoon die door de minister of de Vlaamse regering wordt of werd aangesteld als manager van de VHM ? Wanneer begint deze persoon in zijn nieuwe functie, of is deze persoon reeds begonnen ? Op basis van welke kenmerken werd deze persoon geselecteerd ?

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs om te beginnen naar de overvloedige besprekingen in deze commissie, naar aanleiding van vragen, interpellaties, audits en dies meer. Het gaat nu over een deel van de totale problematiek. Hoe langer we dikke auditverslagen krijgen, hoe meer ik ervan overtuigd ben dat het Vlaams Parlement vanaf het begin beter een onderzoekscommissie had belast met deze zaak. Dan hadden we ons veel tijd en gedoe bespaard.

Het dossier wordt steeds minder transparant. Op 22 maart verklaarde de bevoegde minister inderdaad dat er een voornemen was tot schorsing van de hoofdbetrokkenen, gelet op het verloop van de audits. Wie deze hoofdbetrokkenen zijn, ik weet het niet, ik ken hen immers geen van allen persoonlijk. Anderhalve maand later bleek echter dat de minister niet kan overgaan tot de schorsing. Waar ligt dan het knelpunt, hoe kunt u zich een dergelijke flater veroorloven ? Ligt dat bij de administratie ?

Tegelijk kregen de betrokken inspecteurs eind april een zakelijk-vriendelijke brief, met een aanbod tot outplacement. Ze zouden worden begeleid om iets te vinden, het liefst zo ver mogelijk van de VHM verwijderd. Het is immers beter dat men zaken die niet door de beugel kunnen niet uit-

brengt. Dan heeft men zekerheid van betrekking, in het andere geval niet.

De administrateur-generaal en zijn adjunct verklaarden op een bepaald ogenblik niet te kunnen optreden tegen een afdelingshoofd, tevens lid van het directiecomité, dat werd genoemd in de audit, daar ze bericht hadden gekregen van de minister dat hij hen waarschijnlijk zou schorsen. Tegen de ondergeschikte kon dus geen enkele maatregel worden genomen. De betrokken persoon blijft op zijn plaats : hij krijgt dezelfde prerogatieven en mag verder doen. U weet dat bij de gerechtelijke instanties alle zittingen openbaar zijn, en ook dagvaardingen zijn dat. Deze persoon, de heer Michel, heeft dan nog het lef om de inspecteurs te dagvaarden in burgerlijke zaken, ter recuperatie van 40.000 euro aan zogenaamde schadevergoeding. Dat vond ik de klap op de vuurpijl in de VHM-saga.

Ik zal mijn vragen niet herhalen. De minister heeft zijn antwoord immers al klaar, en de leden hebben mijn vragen zeker kunnen lezen. Straks is er over dit onderwerp nog een hoorzitting. De leden van deze commissie en andere geïnteresseerden hebben die teksten vandaag of misschien gisteren ontvangen. Deel drie zit er ook bij. Deel twee hebben we in april gekregen. Aan de voorzitter wil ik vragen of het de bedoeling is vandaag ook deel drie te behandelen.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil nogmaals extra de aandacht van de minister vestigen op de situatie van de personeelsleden die – en daar is men het toch over eens – niet onterecht bepaalde dingen aan het licht hebben gebracht. Deze personeelsleden moeten momenteel medisch worden begeleid. Zoals de heer Bogaert stelde, heeft een van de topmensen een van die ambtenaren gedagvaard. Ik stel me daar vragen bij. Ik heb de indruk dat het hele verhaal waarschijnlijk toch met een sisser zal aflopen. Dan stel ik me de vraag of het niet aangewezen is dat met bijzondere aandacht wordt uitgekeken naar een oplossing voor die drie ambtenaren, die tot nader order en wat mij betreft, slechts hun werk hebben gedaan, en niets meer. Ze worden momenteel gepest. Ik vraag met aandring dat er niet alleen een oplossing wordt gezocht voor de topmensen, maar ook voor de ‘klokkenluiders’ in dit dossier.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, het verhaal van de VHM en haar leiding begint op een soap te lijken. Bij een soap kijk je altijd uit naar de volgende aflevering, met het nadeel dat je dan al vergeten bent wat er de dag voordien is gebeurd. De malaise in de VHM was nog nooit zo groot.

Ik ben blij dat er op 31 mei eindelijk een beslissing is genomen, alhoewel ik me er ook vragen bij stel. De Vlaamse regering heeft beslist om zowel de administrateur-generaal als de adjunct-administrateur-generaal een andere jobinvulling te geven. Met die beslissing kiest de Vlaamse regering voor de tweede optie. De eerste optie was een procedure tot schorsing, de tweede een andere jobinvulling. U hebt vroeger in de pers gezegd dat u voor een schorsing opteerde. Nu is er een andere beslissing genomen. Ik had tijdens de plenaire zitting van twee weken geleden al een actuele vraag gesteld over dit onderwerp. U kon toen nog niet antwoorden. Ik veronderstel dat u nu wel in die mogelijkheid bent.

Betekent het feit dat deze personen een andere taak krijgen, dat u als lid van de Vlaamse regering afziet van een schorsing ? Houdt de beslissing in dat beide topambtenaren ontslag nemen uit hun functie ? Is de beslissing er gekomen in overleg met de raad van bestuur van de VHM en de betrokken ambtenaren ? Zijn die daarover in kennis gesteld na de beslissing, of is er op voorhand overleg met hen gepleegd ? Hoe moet het verder met de instelling ? De topambtenaren zijn er niet meer. U kondigt aan dat er een nieuw management komt. Hoe zal de aanwerving gebeuren ? Aan welke criteria moet het nieuw management voldoen ? Is de nieuwe job van de topambtenaren beperkt in tijd ? Zo ja, kunnen ze daarna terugkeren naar hun oorspronkelijke job ?

De voorzitter : Collega's, de minister zal in een deel van zijn antwoord namen noemen. Dat kan niet anders. Het kan dat een aantal van die mensen zich in de zaal bevindt. Opteert de commissie voor een besloten zitting, of kan de minister in het openbaar antwoorden ?

Mevrouw Veerle Heeren : Ik vind het opportuun dat er achter gesloten deuren wordt vergaderd.

De voorzitter : De secretaris wijst er wel op dat die namen in principe in de Handelingen worden opgenomen. Hij zal nagaan in welke mate het mogelijk is de namen die worden genoemd uit het verslag te halen.

Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst een algemeen antwoord geven om dan in te gaan op de specifieke vragen van de commissieleden.

Ik wil eerst de genomen initiatieven en beslissingen in chronologische volgorde weergeven. In de raad van bestuur van de VHM werd op 26 februari 2002 vastgesteld dat op elk niveau het vertrouwen moest worden hersteld. Bovendien bleek het wenselijk in overleg te treden met het beleid voor wat betreft de opdracht, structuren en kerntaken van de VHM. Om dit te bereiken, stelde de raad van bestuur in dezelfde vergadering voor een vernieuwd managementteam aan te stellen met een profiel dat noodzakelijk was om de voorgestelde aanpassingen te realiseren.

In de vergadering van de Vlaamse regering van 1 maart 2002 werd akkoord gegaan met dit advies van de raad van bestuur. De minister-president en ikzelf werden gelast om er binnen de reglementaire en statutaire bepalingen uitvoering aan te geven. De daartoe te nemen maatregelen moesten uiteraard worden voorgelegd of meegedeeld aan de Vlaamse regering.

Voor de heer Lyben, administrateur-generaal en voor de heer Rombaut, adjunct-administrateur-generaal, werd een schorsingsprocedure in het belang van de dienst opgestart.

Tijdens deze schorsingsprocedure werden eveneens informele en vertrouwelijke contacten gelegd met het oog op een minnelijke oplossing. Dat resulteerde in volgende voorstellen. Voor de heer Lyben werd geopteerd voor verlof met het oog op het uitvoeren van een tijdelijke opdracht van algemeen belang. Voor de heer Rombaut werd geopteerd voor een functiewijziging binnen de VHM waarbij een gelijkwaardige betrekking aangeboden wordt in de vorm van een bijzondere opdracht.

De Vlaamse regering besliste op 31 mei in te gaan op deze voorstellen tot minnelijke schikkingen en geen verder gevolg te geven aan de opgestarte procedure tot schorsing in het belang van de dienst. Hierbij waren een aantal overwegingen belangrijk. Ten eerste zijn er de menselijke aspecten. Ten tweede besliste de raad van bestuur van de VHM in haar zitting van 12 maart 2002 om de minister voor te stellen de leidende ambtenaren in het belang van de dienst tijdelijk te schorsen, indien bij het nastreven van een schikking met betrokkenen geen oplossing kan worden gevonden. Ten derde

Gabriels

gaat de voorkeur ontegensprekelijk uit naar een minnelijke schikking met een duidelijke toegevoegde waarde voor de overheidssector, die op generlei wijze interfereert met het aanstellen van een vernieuwd managementteam binnen de VHM, veeleer dan de betrokkenen met behoud van salaris tijdelijk op non-actief te zetten.

Op de buitengewone vergadering van de raad van bestuur van 4 juni 2002 werd met ingang van 5 juni 2002 aan de heer Lyben verlof verleend met het oog op en voor de duur van de uitvoering van de opdracht van algemeen belang. Er werd aan de heer Rombaut bij wijze van functiewijziging met ingang van 5 juni 2002 de onderbreking verleend van zijn huidige taken met het oog op de uitvoering van de bijzondere opdracht.

De opdracht van de heer Lyben heeft betrekking op de verdere uitbouw van het vermogensbestand via GIS-Vlaanderen. Hierbij zal worden nagegaan of het zinvol is de Vlaamse onroerende fiscaliteit op te bouwen vanuit de gegevensinventarisatie binnen GIS-Vlaanderen en op welke wijze de Vlaamse onroerende fiscaliteit conceptueel kan worden opgezet, zodat ze enerzijds maximaal voldoet aan de generiek vooropgestelde doelstellingen ervan, namelijk doeltreffend billijk en gepast stimulerend, en anderzijds optimaal efficiënt-operationeel wordt. De projectduur werd geraamd op twaalf maanden. In deze opdracht wordt de heer Lyben toegevoegd aan de secretaris-generaal van het departement Algemene Zaken en Financiën.

De opdracht van de heer Rombaut strekt ertoe een normenkader op te maken waarbij het toezicht vanwege de VHM op de SHM's eenduidig en via één spoor moet worden gerealiseerd binnen het kader van de gewenste verhoogde autonomie van de SHM's. Hij rapporteert aan de voorzitter van de VHM en aan mij. De opdracht loopt voor een termijn van één jaar en is verlengbaar. Tot zover het algemeen kader en de betrokken personeelsleden. Zij zijn al voldoende in de actualiteit gekomen, zodat ik veronderstel dat dit niet valt onder het verzoek van de voorzitter.

De heer De Cock vroeg naar de verdere afwikkeling van de sancties die werden genomen ingevolge de onregelmatigheden die eerder aan het licht werden gebracht. In mijn inleiding heb ik al duidelijk gemaakt dat noch ontslag noch schorsing nu aan de orde zijn. Er is immers geen juridische grond voor. Op de vraag of ik wil dat de betrokkenen definitief de VHM verlaten, heb ik bij de chronologische

weergave van de genomen beslissingen al geantwoord.

De sanctieprocedure waarnaar de heer De Cock verwees in zijn vraag over de VHM-story en de ambtenaren die dat aan het rollen brachten, is een interne aangelegenheid van de VHM. Als minister kan ik me daar, gezien de statuten, niet mee inlaten. Hetzelfde geldt voor de alternatieve tewerkstelling. Ik heb in het verleden de autonomie van de VHM gerespecteerd, en ik wens dat ook in de toekomst te doen. Op de vraag wie op welke plaats komt, zal ik straks antwoorden.

De heer Bogaert vroeg naar de waarde en de toedracht van de motie van de raad van bestuur. In het begin van mijn antwoord heb ik die motie gesitueerd in het beslissingsproces. De waarde en toedracht zijn dus duidelijk onderbouwd in functie van de andere beslissingen. Met betrekking tot mijn beslissing tot schorsing van de betrokken hoofdamttenaren, wijs ik erop dat ik op 22 maart 2002 geen beslissing heb genomen. In het begin van mijn antwoord heb ik de overwegingen genoemd om tot een minnelijke schikking over te gaan. Mijnheer Bogaert, u weet dat er tijdens een procedure tot schorsing een mogelijkheid bestaat tot overleg. We hebben daar ruimschoots gebruik van gemaakt, omwille van de menselijke kant van de zaak.

Voor mijn persoonlijk standpunt over de betrokken inspecteurs verwijs ik naar mijn antwoord van zonet op een gelijkaardige vraag van de heer De Cock. Ik respecteer de autonomie van de VHM. Statutair gezien is het hun zaak. Ook inzake mijn definitieve beslissingen ten aanzien van de administrateur-generaal, verwijs ik naar het vorige antwoord. De raad van bestuur van de VHM heeft nog geen beslissingen genomen ten aanzien van de betrokkenen.

Van de 40.000 euro meerkosten en intresten ben ik op de hoogte. Gezien de scheiding der machten wil ik me geenszins mengen in een gerechtelijke procedure hierover. Straks kan daarover van gedachten worden gewisseld, naar aanleiding van de voortzetting van de bespreking van de audit. Zoals u straks zult kunnen vaststellen, is het onderzoek door de interne audit over de aantijgingen in De Morgen afgerond.

Het toekomstig beleid zal mee worden bepaald door de resultaten van de oefening beter bestuurlijk beleid, op grond waarvan zowel de taken van het departement als van de agentschappen zullen worden bepaald. Daarna zullen de opdracht, de

Gabriels

structuur en de kerntaken van de VHM duidelijk zijn. Bij deze oefening beter bestuurlijk bereid is de VHM ten volle betrokken.

De heer Bogaert vroeg ook waarom de raad van bestuur en ik als minister de boot afhouden voor een afzonderlijke doorlichting van de huisvestingsmaatschappijen. Zoals reeds eerder gezegd, wens ik niet te vervallen in een tijdrovende en verlamende doorlichtingsfase die de realisatie van de 15.000 geplande socialehuurwoningen verder zou hypothekeren, en uiteindelijk slechts zou bevestigen wat we uit meerdere studies uit het verleden al hebben kunnen concluderen.

Die conclusie luidde dat er een groot spanningsveld bestaat tussen enerzijds socialehuisvestingsmaatschappijen die sterk op hun zelfstandigheid zijn gesteld en anderzijds de VHM die het toezicht op de socialehuisvestingsmaatschappijen moet uitoefenen. Dat toezicht is in de huidige regeling niet eenduidig bepaald, en verloopt langs verschillende wegen. Er is bijgevolg een normenstelsel nodig dat iedereen duidelijkheid geeft over zijn opdracht en waarin terdege rekening wordt gehouden met de gewenste autonomie van de socialehuisvestingsmaatschappijen. We zijn daar volop mee bezig, en we zullen over enkele weken die verhouding reeds voorlopig uitwerken.

Ik stel voor dat we de vraag van de heer Bex straks behandelen in de besloten zitting.

Mevrouw Heeren, u vroeg om bijkomende gegevens, en u zei dat het een soap is. Daar ben ik altijd blij mee, want op het einde van een soap leeft iedereen lang en gelukkig. De oplossing die ten slotte uit de bus komt, is belangrijker dan de fasen die daarvoor nodig zijn geweest. Het was onze bedoeling niet in een sukkelstraatje terecht te komen, maar een definitieve oplossing te vinden en de instelling nieuw leven in te blazen.

Op uw vraag of het geven van een andere taak betekent dat de regering geen verdere stappen onderneemt, heb ik reeds geantwoord. Er worden geen verdere stappen ondernomen. Tijdens zo'n procedure wordt overleg als belangrijk instrument gehanteerd en wordt een minnelijke schikking mogelijk. Dan is het evident dat er na een akkoord geen verdere stappen worden ondernomen. Ofwel komt er een schorsing, ofwel volgen we de weg van het overleg. Het is één van beide. De beide topambtenaren nemen als dusdanig dus geen ontslag uit hun functie.

U vroeg of de regeringsbeslissing van 31 mei er is gekomen na overleg met de raad van bestuur en de betrokken ambtenaren. Zoals u hebt kunnen vaststellen, dienden zowel de regering als de raad van bestuur beslissingen te nemen. Zonder overleg was dat niet mogelijk. Vanzelfsprekend moest ook met de betrokken ambtenaren worden overlegd. We kunnen uiteraard niet eenzijdig overleggen.

De aanwijzing van een nieuw management voor de VHM is in de eindfase. Ik hoop het eerstdaags, op een van de eerstkomende ministerraden, aan de Vlaamse regering te kunnen voorstellen, en de procedure bij de regering te kunnen afronden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, hoewel het me hoegenaamd niet bevredigt. Uiteraard is er overleg en hebben alle betrokkenen recht op een faire behandeling, waar ze ook op de maatschappelijke ladder staan, in de VHM of erbuiten. Ik kan me echter niet van de indruk ontdoen dat uw uitlatingen van februari en maart haaks staan op wat u nu zegt. Het is dus een wel erg dienstig overleg geweest, zodat veel met de mantel der liefde is toegevoegd, vooral dan voor sommige van de betrokkenen. Ze krijgen een tijdelijk geschenk, blijven in dienst, en komen als de wind is gaan liggen terug in dezelfde functies. Ik laat in het midden of ze daar al of niet goed mee hebben gedaan. Degenen die vanuit hun openbare functie iets hebben gemeld waarvan achteraf is gebleken dat het een grote grond van waarheid had, blijven intussen de speelbal. U vindt dat u daar niets aan kunt doen. Het is ver van uw bed. Als het over de top gaat, dan treedt u wel op. Wat de mindere goden betreft, mag de VHM haar gang gaan. Als volksvertegenwoordiger heb ik daar moeite mee. Het antwoord is in het licht van een goed algemeen personeelsbeleid onbevredigend. De toekomst zal uitwijzen waarheen ons dat zal leiden.

Na de artikelenreeks in De Morgen is er een parlementair initiatief genomen in de vorm van hoorzittingen. Ik had liever gehad dat dit verder was gegaan, maar gedane zaken nemen geen keer. Het derde, afsluitend deel van het initiatief bestond uit de audit. Men zal wellicht de les trekken dat men een nieuw management over de partijgrenzen heen bij consensus zal moeten aanstellen. De minister zegt dat de VHM op haar autonomie staat. Men vergeet dan wel dat de VHM werkt met gemeenschapsmiddelen. De overheid heeft dus haar rol te spelen. Een doorlichting van de 118 maatschappij-

Bogaert

en door andere revisoren had wellicht nog interessantere informatie opgeleverd.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Zijn chronologische schets werpt in elk geval een beetje licht op de problematiek. Ik kan begrijpen dat de minister een minnelijke schikking voorstelt, met respect voor de menselijke aspecten van het dossier. Het kan een toegevoegde waarde voor de overheid betekenen dat hij deze mensen niet schorst maar opnieuw tewerkstelt en hen daarbij eventueel een andere functie toewijst. Het moet me van het hart dat in het licht van de veranderde rol van de SHM's en de grotere autonomie van de SHM's een doorlichting van de 118 SHM's nuttig kan zijn. Zelfs een rudimentaire doorlichting kan ons leren op welke wijze ze kunnen worden gestroomlijnd.

Ik neem akte van het antwoord van de minister dat voor een ontslag geen juridische gronden zijn aan te voeren. Wat de lagere ambtenaren betreft, speelt de statutaire autonomie van de VHM, zo zegt de minister. Ik neem ook daar akte van. Die autonomie is natuurlijk belangrijk, maar er zijn ook nog andere belangrijke overwegingen. Het komt aan het parlement en de toezichthoudende overheid toe om de hiërarchie van de belangrijkheid van dat alles op te stellen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van de heer Bogaert. Zou de minister me kunnen uitleggen op basis van welke overwegingen die mensen een nieuwe job krijgen ? Hij zegt dat hij binnenkort een voorstel over het nieuwe management aan de Vlaamse regering zal voorleggen. Ik veronderstel dat de procedure is afgerond. Ik zou graag vernemen hoe die procedure eruitziet. Welke criteria zijn er gehanteerd ?

De voorzitter : Minister Gabriels heeft het woord.

Minister Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal eerst op de bijkomende vragen van de heer Bogaert antwoorden. Het moet heel duidelijk zijn dat we niet voorstellen dat die personen dezelfde functies als voorheen krijgen. Het is ook duidelijk dat we hen niet in een klap hun graad en taken kunnen afnemen. De aanstelling van een nieuw management moet er precies

voor zorgen dat de instelling terug operationeel wordt.

We moeten de twee doelstellingen met elkaar verbinden. De instelling moet operationeel zijn. Dat is de eerste doelstelling. Ten tweede is er de menselijke kant. In elke procedure is er een mogelijkheid tot overleg. Daarvan is gebruikgemaakt. Dat is ook logisch. Het heeft geen zin hardvochtig te zijn om nadien op het juridische vlak gas te moeten terugnemen. In dat geval komt onze eerste doelstelling in gevaar. Ik wil de bestuurbaarheid en de slagkracht van de instelling niet in gevaar brengen.

De heer De Cock had het over de verhouding tussen de SHM's en de VHM. Binnen enkele weken zullen we een soort van beperkte beheersovereenkomst op tafel leggen. Later moet dat zijn definitief beslag krijgen. Ik heb vanaf het begin gezegd dat we geen institutioneel debat willen voeren, zo niet dreigen we te verzanden in een oeverloze discussie over de rechten en de privileges van die instellingen. Dan verliezen we het doel van die instellingen uit het oog : het bouwen van woningen. Dat is altijd dé prioriteit geweest. We stellen nu de responsabilisering voorop. Er moet een kader van normen komen. Er is een studie besteld over dat normenkader. Uit de praktijk zal blijken dat een aantal van de instellingen niet in staat is om de normen te halen.

Gisteren heb ik in Izegem een samenwerkingsverband tussen vier of vijf gemeenten, de OCMW's en de huisvestingsmaatschappijen bezocht. Aan de basis ontstaan er nieuwe initiatieven. Het landschap wijzigt. Deze vormen van spontane samenwerking heb ik ook in Kortrijk vastgesteld. Daar hebben we de mensen opgeroepen om in het kader van Rebac een groepering te vormen. Dat is veel zinvoller. Want zo zijn we niet bezig met institutionele aspecten, maar staat het doel van woningbouw voorop. Ik zeg niet dat het eerste aspect onbelangrijk is. Op dit ogenblik is het echter belangrijk om alle hens aan dek te roepen. We moeten de doelstelling halen. Er zijn tienduizenden mensen die recht hebben op een woning. Daarom wil ik me nu niet verliezen in een secundair, zij het belangrijk debat.

Wat de vragen van mevrouw Heeren betreft, is het belangrijk vast te stellen dat de leidinggevende personen in hun functie niet langer konden functioneren. Ik heb dat zelf vastgesteld, en dat bleek ook uit het rapport. Niemand heeft me iets anders gezegd. Zelfs de voorgangers van de betrokkenen hebben me tijdens jaarvergaderingen op het hart gedrukt dat vroeger gelijkaardige toestanden be-

Gabriels

stonden en dat dit dringend moet veranderen. Iedereen pleit voor een noodzakelijke en dringende verandering. Wel is het zo dat die mensen niet zijn afgeschreven voor een carrière in de Vlaamse administratie. Dat is iets anders. De overlegprocedure moet optimaal worden aangewend om hen op andere plaatsen kansen te geven. Het moet echter duidelijk zijn dat ze in hun vroegere functie niet langer konden functioneren. Wij hebben daarstraks gezegd dat de slagkracht centraal staat.

De voorzitter : Ik stel voor dat de zitting nu wordt voortgezet achter gesloten deuren. Ik vraag de genodigden de zaal te verlaten.

- *De vergadering wordt achter gesloten deuren voortgezet.*

[...]

- *Het incident wordt gesloten om 15.33 uur.*
-